Sosiaali- ja terveysvaliokunnan asiantuntijakuuleminen 29.9.2026

HE 145/2026 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta



Anne Taulu

Toiminnanjohtaja / FT, TtM, sh (AMK)

Suomen ASH ry

79 § Tupakoinnin kieltäminen asuntoyhteisön huoneistoissa

Suomen ASH ry:n kanta on, että **tupakointi** asuntoyhteisöjen parvekkeilla, huoneistojen käytettävissä olevissa ulkotiloissa ja huoneistojen sisätiloissa **tulee yksiselitteisesti kieltää tupakkalain 79 §:ssä.**





Perustelut 1/2:

Jos tupakointi kielletään asuntoyhteisöjen parvekkeilla, huoneistojen käytettävissä olevissa ulkotiloissa ja huoneistojen sisätiloissa tupakkalain 79 §:ssä:

- **poistuu nykyinen epäkohta, jossa tupakoitsijan oikeus tupakoida on suurempi kuin tupakoimattoman oikeus** puhtaaseen hengitysilmaan omassa kodissaan.
- **pystytään suojelemaan haavoittuvassa asemassa olevia, kuten lapsia, nuoria, raskaana olevia ja kroonisesti sairaita**, tupakansavulle altistumiselta.
- **pystytään suojelemaan toisten kotona työtä tekeviä**, kuten kotihoidon työntekijöitä, tupakansavulle altistumiselta.

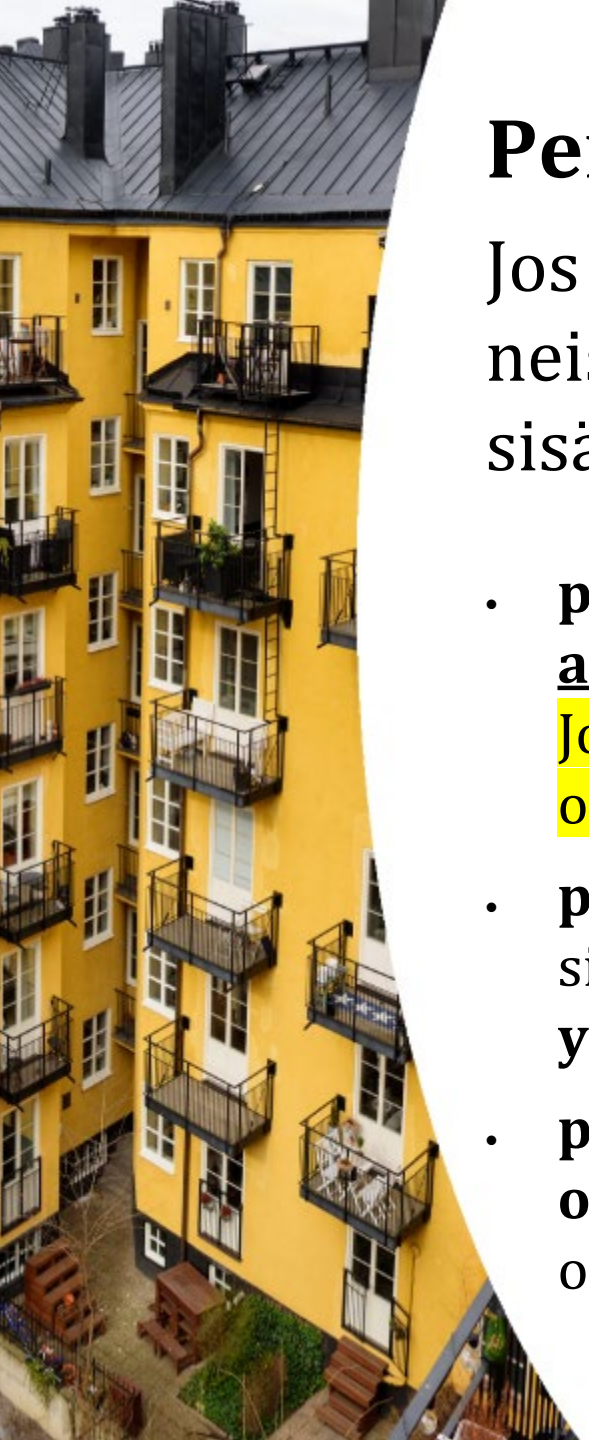

Perustelut 2/2:

Jos tupakointi kielletään asuntoyhteisöjen parvekkeilla, huoneistojen käytettävissä olevissa ulkotiloissa ja huoneistojen sisätiloissa tupakkalain 79 §:ssä:

- **pystytään varmistamaan, että kaikki kansalaiset ovat yhdenvertaisessa asemassa riippumatta siitä, onko kyseessä vuokra- vai omistusasuja**. Jo nyt asuin- ja liikehuoneiston vuokrauksesta annetun lain (531/2026) olettamana on tupakointikielto.
- **poistuu ristiriitainen tilanne, jossa** tupakointi on laajasti kielletty erilaisissa sisätiloissa tupakkalain perusteella, mutta asuntoyhteisöjen osalta **asuntoyhteisöt ovat itse vastuussa kiellon asettamisesta.**
- **pystytään suojelemaan asuntoyhteisön ja sen osakkaiden yhteistä omaisuutta** tupakan savusta aiheutuvilta haitoilta, sillä asunto-osakeyhtiön osakkeet ainoastaan oikeuttavat hallitsemaan tiettyä huoneistoa.

Tiukemmalla lainsäädännöllä on väestön ja eri alojen ammattilaisten vahva tuki

- Suomen ASH ry:n Taloustutkimuksella 12/2025 teettämän kyselyn (n=938) mukaan moni on vaarassa altistua naapureiden tupakansavulle.
- **Kerrostaloasukkaista 44 %** (eli 853 000 asukasta) **ja rivi- ja paritaloasukkaista 47 %** (eli 373 000 asukasta) **ilmoitti, että naapurissa tupakoidaan parvekkeella, terassilla tai patiolla vähintään satunnaisesti.**
- Suomen ASH ry:n Verianilla 4/2026 teettämän kyselyn mukaan **73 % vastaajista (n=2 062) oli sitä mieltä, että tupakointikiellon asettamista taloyhtiöihin pitäisi helpottaa lainsäädännöllä.**
- **Suomen ASH ry sekä useat muut asiantuntijaorganisaatiot** (mm. THL, Kiinteistöliitto ja terveysjärjestöt) **kannattavat yksiselitteisesti tupakoinnin kieltämistä** asuntoyhteisöjen parvekkeilla, huoneistojen käytettävissä olevissa ulkotiloissa ja huoneistojen sisätiloissa **ja kiellon lisäämistä suoraan tupakkalain 79 §:ään.**





Muita huomioita 1/5:

- **Suomen ASH ry pitää erittäin tärkeänä**, että tupakointikiellon asettamista asuntoyhteisöjen parvekkeille ja sisätiloihin helpotetaan ja että **tupakointikieltoon sisältyy myös sähkösavukkeiden käyttö**, sillä, kuten hallituksen esityksen luonnoksen perusteluissa kuvataan, myös sähkösavukkeiden käytölle altistuminen on terveydelle haitallista.
- **Jos yleistä tupakointikieltoa ei saada ulotettua kaikkiin asuntoyhteisöihin, tulee niiden voida vähimmillään päättää tupakointikiellosta asuinhuoneiston asuintilassa enemmistöpäätöksellä (ei määräenemmistöllä eli 2/3) ilman** seuraavaa **edellytystä**: ”Tupakansavun kulkeutumista ei ole mahdollista rakenteiden korjaamisella tai muuttamisella kohtuudella ehkäistä ja asuintilan haltijalle on ennen kiellon määräämistä varattu mahdollisuus ehkäistä savun kulkeutuminen omilla toimenpiteillään”.
- Tupakkalain muuttamisen perusteluissakin nimittäin todetaan, että ”**Ympäristöön kertyneet tupakansavujäämät ovat haitallisia kaikilla altistustasoilla, eikä jäämiä voi poistaa tuuletuksella, siivouksella tai maalaamisella.** Savujäämiä voi olla myös savuttomissa kodeissa, jolloin ne voivat olla peräisin asunnon **edellisen asukkaan tupakoinnista** tai **savupartikkeleita on voinut siirtyä asuntoyhteisöissä rakenteita pitkin asunnosta toiseen**.”



Muita huomioita 2/5:

- Hallituksen esitys tupakkalain muuttamiseksi on pitkään odotettu askel kohti viihtyisämpää ja terveempää asumista.
- **Lakihanke keventää byrokratiaa ja tuo kaivattuja säästöjä julkiselle taloudelle.**
- **Tupakointikielto asuntoyhteisöissä on päätös, joka suojaa terveyttä ja omaisuutta** sekä vahvistaa yhteisöjen toimivuutta.
- Savuton asuinympäristö ja puhdas hengitysilma kuuluu jokaiselle. **Siksi tupakoinnin kieltäminen asuntoyhteisöjen parvekkeilla, huoneistojen käytettävissä olevissa ulkotiloissa ja huoneistojen sisätiloissa tulee yksiselitteisesti kieltää tupakkalain 79 §:ssä.**

Muita huomioita 3/5:

91 § Tupakkalain valvontamaksut

- **Myyntilupia koskevia valvontamaksuja tulee korottaa merkittävästi, sillä se on yksi haitallisten tuotteiden saatavuutta vähentävistä keinoista.**

- **Saatavuuden vähentyessä tuotteiden käyttö vähenee, haitat vähenevät ja jo valmiiksi kuormittuneeseen terveydenhuoltoon kohdistuu vähemmän painetta**, jolloin myös haitoista aiheutuvia kustannuksia on mahdollista keventää.

- Tupakka- ja nikotiinipoliittinen työryhmä on jo vuonna 2023 ehdottanut, että korotetaan tupakka- ja nikotiinituotteiden myynnistä perittävää vuosittaista veroluonteista valvontamaksua nykyisestä maksimitasosta 800 euroon / 1600 € /myyntipiste.

- Valvontamaksujen korotus on erityisen tärkeä myös sen vuoksi, että niiden avulla on mahdollista turvata valvonnan resurssit.



Muita huomioita 4/5:

- **Tupakkalaissa olevat myynnin (53 §), hallussapidon (118 §) ja maahantuonnin (62 §) ikärajat tulee nostaa kiireellisesti 20 vuoteen.** Myyjän vähimmäisikä (56 §) säilyisi sen sijaan ennallaan.
- **Ikärajan nosto on laajasti kannatettu ja nopeasti toimeenpantava** toimenpide, jolla lapsia, nuoria ja tulevia sukupolvia on mahdollista suojella. Sitä kannattavat niin asiantuntijat kuin myös väestö.
- Suomen ASH ry toteutti elokuussa 2025 mielipidekyselyn (n = 2 082), jossa selvitettiin suomalaisten käsityksiä tupakka- ja nikotiinituotteista sekä nikotiinin haitoista. **Suurin osa suomalaisista (68 %) uskoo, että nikotiinituotteiden käyttö tulee lisäämään terveyshaittoja ja terveydenhuollon kustannuksia lähitulevaisuudessa.**
  3/4 suomalaisista (76 %) nostaisi tupakka- ja nikotiinituotteiden ostoikärajan 20 vuoteen. Päivittäin tupakoivistakin 20 vuoden ikärajaa kannattaa jopa 62 prosenttia.
- Savuttomien nikotiinituotteiden, erityisesti nikotiinipussien, käyttö on yleistynyt huomattavasti ja on yleistä erityisesti nuorilla. **Harva aloittaa tupakka- tai nikotiinituotteiden käyttöä enää yli 20 vuotiaana. Siitäkin syystä ikärajan korotus nuorten suojelemiseksi on perusteltu keino.**



Muita huomioita 5/5:

- **Tupakkalain 1 §:ään tulisi lisätä kolmas momentti:** Tupakoinnin ja nikotiinituotteiden käyttöä koskevaa julkisen vallan toimintaa tulee suojella alan teollisuuden kaupallisilta ja muiden etujen tavoittelulta.
- Perustelut:
  - **Maailman terveysjärjestö WHO:n tupakkapuite-sopimuksen artikla 5.3. velvoittaa varmistamaan, ettei tupakka- ja nikotiiniteollisuus vaikuta kansanterveyttä koskevan julkisen hallinnon toimintaan.**
  - Ongelmana tällä hetkellä on, että kaikki päättäjät ja julkista valtaa käyttävät eivät tunne tupakkapuite-sopimuksen sisältöä joko lainkaan tai riittävästi. **Artikla 5.3:n kirjaaminen lakiin lisäisi sen tun-nettuutta sekä varmistaisi sen noudattamisen.**



Kiitokset!

Anne Taulu

Toiminnanjohtaja / FT, TtM, sh (AMK)

Suomen ASH ry

